

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	10
7. DENETİM BULGULARI	10
8. EKLER	21

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: TSE Ortaklıkları	4
Tablo 2: Yıllar İtibarıyla Personelin İstihdam Şekline Göre Sayısal Dağılımı	5
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması	6
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması	6
Tablo 5: 2024 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)	7

KISALTMALAR

A.Ş. : Anonim Şirketi

EFT : Elektronik Fon Transferi

LPG : Likit Petrol Gazı

LTD. ŞTİ. : Limited Şirketi

SAMLAB : Samsun Akredite Uluslararası Metal Metroloji ve Kalibrasyon Laboratuvarları
İşletmeciliği Anonim Şirketi

TSE : Türk Standardları Enstitüsü

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Bazı Hizmetlere Ait Ücretlerin Tahsil Edilememesi Sonucu Açılan İcra ve Dava Dosya Sayılarının Sürekli Artması
2. Verilen Hizmetlerin Karşılığı Olarak Müşteriler Tarafından Yapılan Ücret ve Avans Ödemelerinin Tamamında Kurumsal Tahsilat Sisteminin Kullanılmaması
3. Otomotiv Test Merkezi İçin Tahsis Edilen Taşınmazın Fuzuli Şagiller Tarafından İşgal Edilmesi
4. Bazı Hizmetlerin Belirlenen Sürelerde Yerine Getirilmemesi Nedeniyle İdari Para Cezası Ödenmesi
5. Gayrimaddi Hak Alımlarında Sermaye Giderleri Yerine Cari Giderler Tertibinden Ödeme Yapılması
6. Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Türk Standardları Enstitüsü (TSE) 18.11.1960 tarihinde 132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü Kuruluş Kanunu ile kurulmuş, kısa adı ve markası “TSE” olan, tüzel kişiliği haiz, özel hukuk hükümlerine göre yönetilen, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili kuruluşu ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresidir.

Bakanlar Kurulunca 02.07.2018 tarihinde kararlaştırılan 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 96'ncı maddesi ile 132 sayılı Kanunun adı “Türk Standardları Enstitüsü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun” olarak değiştirilmiş ve çoğu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

132 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerden sonra, 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Otuzdokuzuncu bölümünde yer alan 549 ila 565'inci maddelerinde kurumun amacı, görevleri ve yapılanması yeniden düzenlenmiştir.

Söz konusu Kararname'nin “Amacı” başlıklı 549'uncu maddesinde:

“(1) Bu Bölümün amacı Türk Standardları Enstitüsünün kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.”

“Kuruluş” başlıklı 550'nci maddesinde de:

“(1) Her türlü madde ve mamulleri ile usul ve hizmet standartlarını yapmak gayesiyle Türk Standardları Enstitüsü kurulmuştur.

(2) Enstitü, tüzel kişiliği haiz, özel hukuk hükümlerine göre yönetilen özel bütçeli bir Kamu Kurumu olup kısa adı ve markası TSE'dir. Bu marka çeşitli şekillerde gösterilir. Türk Standardları Enstitüsünün müsaadesi olmadan bu marka hiçbir şekil ve şart altında kullanılamaz.

(3) *Yalnız Türk Standardları Enstitüsü tarafından kabul edilen standartlar Türk Standardı adını alır.*

(4) *Bu Standartlar ihtiyari olup; standardın ilgili olduğu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının onayı ile mecburi kılınabilir. Bir standardın mecburi kılınabilmesi için Türk Standardı olması şarttır. Mecburi kılınan standartlar Resmi Gazetede yayımlanır.*

(5) *Enstitü, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili kuruluşudur. Türk Standardları Enstitüsünün merkezi Ankara'dadır.” hükümleri yer almıştır.*

Kararname'nin “Görevleri” başlıklı 551'inci maddesinde TSE'nin görevleri şu şekilde sıralanmıştır:

- a) Her türlü standardı hazırlamak veya hazırlatmak,
- b) Enstitü bünyesinde veya hariçte hazırlanan standartları tetkik etmek ve uygun bulunduğu takdirde Türk Standardı olarak kabul etmek,
- c) Kabul edilen standartları yayınlamak ve ihtiyari olarak uygulanmalarını teşvik etmek,
- ç) Hususi ve resmi sektörün talebi üzerine standartları veya projelerini hazırlamak ve mütalaa vermek,
- d) Standartlar konusunda her türlü ilmi ve teknik incelemelerle araştırmalarda bulunmak, yabancı memleketlerdeki benzeri çalışmaları takip etmek, yabancı standart kurumları ile münasebetler kurmak ve bunlarla işbirliğinde bulunmak,
- e) Üniversiteler ve diğer ilmi, teknik kurum ve müesseselerle işbirliği sağlamak, standardizasyon konularında yayın yapmak, milli ve milletlerarası standartlardan arşivler meydana getirmek ve ilgililerin faydalanmalarına sunmak,
- f) Standartlarla ilgili araştırma maksadıyla ve ihtiyari standartların tatbikatında kontrol için laboratuvarlar kurmak, muayene, analiz ve deneyleri, resmi veya hususi sektörün talep edeceği teknik çalışmaları yapmak ve rapor vermek,
- g) Yurttan standart işlerini yerleştirmek ve geliştirmek için elemanlar yetiştirmek ve bu maksatla kurslar açmak ve seminerler tertiplemek,

ğ) Standartlara uygun ve kaliteli üretimi teşvik edecek her türlü çalışmaları yapmak ve bunlarla ilgili belgeleri tanzim etmek,

h) Metroloji ve kalibrasyon ile ilgili araştırma ve geliştirme çalışmaları yapmak ve gerekli laboratuvarları kurmak,

ı) Uygunluk değerlendirme alanlarında diğer faaliyetleri yürütmek.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

TSE'nin organları Genel Kurul, Teknik Kurul, Yönetim Kurulu ve Denetleme Kurulu ile İhtisas Kurullarından oluşmaktadır. En yüksek karar organı Genel Kuruldur. Teknik Kurul, Kurum tarafından hazırlanan standartları kabul eden teknik bir organdır. Yönetim Kurulu, Enstitünün yürütme organıdır. Denetleme Kurulu, Enstitünün hesapları ve bunlarla ilgili muameleleri yapan kuruldur. İhtisas Kurulları ise, Kurumun ilmi inceleme ve standartları hazırlama kurullarıdır.

Enstitüde, hiyerarşik olarak Başkan, Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcıları ve Daire Başkanları/Merkez Başkanları, Grup Başkanları gibi birimler bulunmaktadır.

Kurumun merkezi Ankara olup 1 Genel Sekreter, 3 Genel Sekreter Yardımcılığı, 1 Rehberlik ve Denetim Kurulu Başkanlığı, 1 Birinci Hukuk Müşavirliği, 15 Merkez/Daire Başkanlığı, 14 Grup Başkanı, 10 Bölge Koordinatörlüğü bulunmaktadır.

Kamu İdaresinin Ortaklıkları

Ortaklık konusu, 132 sayılı Kanun'un Ek 2'nci maddesi ile düzenlenmiş olup TSE'nin 6 adet ortağı bulunmaktadır. Söz konusu madde, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kaldırılmış ve yerine getirilen 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Şirket kurulması" başlıklı 565'inci maddesi;

"Enstitü, standardizasyon görevleri dışında kalan ana faaliyetlerinin tamamı veya bir kısmını kuracağı, iştirak edeceği veya işbirliğinde bulunacağı yerli ve yabancı şirketler eliyle yürütebilir. Şirket kurulmasına veya iştirak edilmesine, Genel Kurulun kararı ve Bakanın teklifi üzerine Cumhurbaşkanınca karar verilir. Genel Kurul, gerektiğinde bu konudaki yetkisini Yönetim Kuruluna devredebilir." şeklinde düzenlenmiştir.

Kurumun iştirakinin bulunduğu şirketler şunlardır:

- Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi A.Ş. (TSE Global)
- TSE- SOJUZTEST Metroloji ve Kalibrasyon LTD. ŞTİ.
- Özbek-Türk Test Merkezi
- TRTest Test ve Değerlendirme A.Ş.
- Samsun Akredite Uluslararası Metal Metroloji ve Kalibrasyon Laboratuvarı İşletmeciliği A.Ş. (SAMLAB)
- Bilişim Vadisi Teknopark Yönetici A.Ş.

TSE'nin Azerbaycan, Suudi Arabistan, Kazakistan, Özbekistan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olmak üzere toplam beş ülkede temsilciliği bulunmaktadır. TSE, dış temsilcilikleri aracılığıyla yurtdışında da faaliyetlerini sürdürmektedir. Kurumun ortak olduğu şirketlerle ilgili sermaye miktarları ve ortaklık payları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 1: TSE Ortaklıkları

Şirket Ünvanı	Şirketin Toplam Sermayesi	Ortaklık Pay (%)
Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi A.Ş. (TSE Global)	100.000.000,00 TL	100
TSE SOJUZTEST Metroloji ve Kalibrasyon LTD. ŞTİ.	360.000,00 TL	49
Özbek-Türk Test Merkezi	1.166.600,00 USD	49
TRTEST Test ve Değerlendirme A.Ş.	40.000.000,00 TL	15
Samsun Akredite Uluslararası Metal Metroloji ve Kalibrasyon Laboratuvarı İşletmeciliği A.Ş. (SAMLAB)	15.800.000,00 TL	85
Bilişim Vadisi Teknopark Yönetici A.Ş.	877.765.473,50 TL	0,26

İnsan Kaynakları

TSE, kalite altyapısının güçlendirilmesi, uluslararası ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik standardizasyon ve uygunluk değerlendirme hizmetlerini merkez ve taşra teşkilatında 1252 kadrolu ve 1362 diğer (sürekli işçi, sözleşmeli bilişim personeli, sözleşmeli personel, inceleme elemanı,) personel olmak üzere toplam 2614 çalışan ile gerçekleştirmektedir.

Kurum personelinin istihdam türlerine göre dağılımı yıllar itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Tablo 2: Yıllar İtibarıyla Personelin İstihdam Şekline Göre Sayısal Dağılımı

İstihdam Şekli	2020	2021	2022	2023	2024
Kadrolu Personel	1.532	1.451	1.398	1333	1252
Sürekli İşçi	461	446	433	424	405
Sözleşmeli Bilişim Personeli	14	12	13	14	11
Sözleşmeli Personel	3	2	0	0	0
İnceleme Elemanı	729	954	957	908	946
Toplam	2.739	2.865	2.801	2.679	2.614

Personelin yaş dağılımı incelendiğinde; çalışanların % 3'ünün 18-30, % 37'sinin 31-40, % 16'sının 41-45, % 14'ünün 46-50, % 15'inin 51-55, % 15'inin 56-65 yaş grubunda olduğu görülmektedir.

Kadrolu personelin yaklaşık % 0,08'i ilköğretim, % 0,8'i ortaokul, % 5,35'i lise ve dengi, % 9,82'si ön lisans, % 83,95'i lisans ve lisansüstü seviyesi öğrenim görmüşlerdir.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Personel" başlıklı 561'inci maddesi ile istihdam şekilleri belirlenmiş, "Uzman ve Denetçi İstihdamı" başlıklı 562'nci maddesinde de, Enstitüde 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre TSE Uzmanı, TSE Uzman Yardımcısı, Denetçi ve Denetçi Yardımcısı istihdam edileceği hükme bağlanmıştır.

1.3. Mali Yapı

TSE'nin gelirleri 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 563'üncü maddesinde;

- TSE'nin yapacağı hizmetler karşılığı olarak gerçek ve tüzel kişilerden Yönetim Kurulunca uygun görülecek miktarda veya tarifelerine göre alınacak ücretler,
- Yayın ve TSE markasından sağlanacak gelirler,
- Her türlü yardım, bağış ve sair gelirler olarak sayılmıştır.

TSE'de, gelir ve gider bütçelerinin hazırlanması ve uygulanması, gelirlerin tahakkuk ve tahsilinin yapılması, tüm istihkakların tahakkuku ve ödenmesi, kanuni beyannamelerin sürelerinde ilgili yerlere verilmesi, aylık ve yılsonu kesin mizanlarının düzenlenerek mali rapor hazırlanması, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından yerine getirilmektedir.

İdarenin bütçe verileri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması

Kodu	Bütçe Gideri Türü	Başlangıç Ödeneği (TL)	Yıl Sonu Ödeneği (TL)	Harcama (TL)	Harcama/Yıl Sonu Ödeneği (%)
01	Personel Giderleri	1.994.402.000	2.743.401.983	2.358.507.987	85,97
02	Sosyal Güvenlik Giderleri	334.587.000	458.583.797	448.840.333	97,88
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	328.934.000	611.025.965	560.061.915	91,66
05	Cari Transferler	55.542.000	217.424.074	213.499.597	98,20
06	Sermaye Giderleri	500.000.000	948.000.000	898.577.705	94,79
08	Borç Verme	0	257.147	257.147	100,00
Toplam		3.213.465.000	4.978.692.966	4.479.744.686	89,98

2024 yılında öngörülen başlangıç ödeneği 3.213.465.000 TL olup yıl içinde eklenen 1.765.227.966 TL ödenek ile toplam ödenek 4.978.692.966 TL olmuştur. Başlangıç ödeneklerinde en büyük payı %62,06 oranıyla personel giderleri ödenek kalemi oluşturmaktadır. Dönem sonu itibarıyla yıl sonu ödenek toplamının %89,98'i kullanılmıştır.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması

Kodu	Bütçe Geliri Türü	Planlanan Bütçe Geliri (TL)	Gerçekleşen Bütçe Geliri (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.136.612.000	5.384.261.246	171,65
04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	0	371.555.000	-
05	Diğer Gelirler	42.299.000	85.784.721	202,81
Toplam		3.178.911.000	5.841.600.967	183,76

2024 mali yılı bütçe gelirleri tahmini 3.178.911.000 TL olup gerçekleşen gelir ise 5.841.600.967 TL olmuştur. Planlanan gelir bütçesinin 3.136.612.000 TL'si; uygunluk belgesi ve kalite uygunluk belgesi, sistem belgelendirmesi, hizmet yeterlilik belgesi, ithalat belgesi hizmetleri, laboratuvar deney ücretleri, kurs, toplantı, seminer, eğitim faaliyetleri, araç proje tasdiki ve teknik hizmet ücretleri, şartname, form, kitap ve Türk standardı ve yabancı standart satış hizmetleri ve diğer hizmet gelirleri olup oransal olarak gelirlerin %99,66'sını oluşturmaktadır. Planlanan bütçe gelirleri arasında alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler kalemi bulunmamakta, ancak Ankara Temelli yerleşkesinde inşaatı devam eden TSE Ankara

Kalite Kampüsü Projesinde kullanılmak üzere bu kalemden 371.555.000 TL hazine yardımı alınmıştır. Planlanan gelir bütçesinin 42.299.000 TL'si diğer gelirlerden (mevduat faizleri, aidat gelirleri, kişilerden alacaklar ve diğer çeşitli gelirler) oluşmaktadır. Yıl sonu itibarıyla planlanan bütçe gelirlerinin gerçekleşme oranı %183,76'dır.

Tablo 5: 2024 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Tablosu Faaliyet Giderleri	Net Faaliyet Gelirleri	Enflasyon Düzeltmesi	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu
4.157.504.810,87	6.487.369.886,03	1.189.105.035,77	3.518.970.110,93

Faaliyet sonuçları tablosuna göre TSE'nin 2024 yılı faaliyet giderleri 4.157.504.810,87 TL, net faaliyet gelirleri 6.487.369.886,03 TL'dir. Enflasyon düzeltmesi ise 1.189.105.035,77 TL olup bunun neticesinde 3.518.970.110,93 TL olumlu faaliyet sonucu gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

TSE'nin mali işlemleri Genel Muhasebe Yönetmeliği ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilke, standart ve usullere göre yürütülmekte ve raporlanmaktadır.

Özel bütçeli kamu idaresi olan TSE, 01.01.2015 tarihinden itibaren yürürlükte olan ve Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanmış 41 Sıra No'lu "Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Detaylı Hesap Planları"ndaki hesapları kullanmakta olup, Muhasebat Genel Müdürlüğü ile birlikte oluşturulan detaylı bir hesap planı bulunmaktadır. Mali işlemlerin muhasebeleştirilmesinde Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi ve Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi kullanılmaktadır.

Kurumsal kodu 40.22 olan kamu idaresinin muhasebe işlemlerini yürüten bir muhasebe birimi bulunmakta olup kodu 6818'dir. Kurumun merkez ve taşra olmak üzere toplam 27 harcama birimi bulunmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim; bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,

- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Özkaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ve idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Ancak performans değerlendirmesi hususunda eksiklikler mevcuttur. TSE İç Kontrol Uyum Eylem Planı kapsamında, faaliyetlerin yürütülmesi ile ilgili hassas görevlerin belirlenmesi ve buna ilişkin prosedürlerin oluşturulması amacıyla Rehber hazırlamıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayınlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı, içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdarede iç kontrol risklerinin tanımlamasıyla ilgili bazı çalışmalar (akreditasyon faaliyetleri kapsamında risk değerlendirmeleri-potansiyel çıkar çatışmaları analizleri) yapılmış olmakla beraber diğer birimler ve faaliyetler için riskler belirlenmemiştir. Akreditasyon çalışmaları kapsamında yapılan çalışmalar hariç iç kontrol risklerinin değerlendirilmesi yapılmadığından yapılan çalışmalar yeterli değildir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur. Ancak uygulama açısından bazı eksiklikler bulunmaktadır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları kısmen belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare Faaliyet Raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu'na raporlanmaktadır. İdarede 8 adet İç Denetçi kadrosu bulunmaktadır. Ancak dolu kadro sayısı 2'dir. Kurumda iç denetim birimi kurulmamıştır; İç Denetçiler, Rehberlik ve Denetim Kurulu Başkanlığı bünyesinde çalışmaktadır. İç Denetçilerin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türk Standartları Enstitüsü 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bazı Hizmetlere Ait Ücretlerin Tahsil Edilememesi Sonucu Açılan İcra ve Dava Dosya Sayılarının Sürekli Artması

TSE tarafından verilen bazı hizmetlere ait ücretlerin tahsilatında aksaklıklar yaşandığı, zamanında tahsil edilemeyen bu alacakların takibine ilişkin dava ve icra dosyalarının sürekli arttığı ve takip ve tahsil işlemleri için yüksek tutarlarda giderlere katlanılmak zorunda kalındığı tespit edilmiştir.

TSE 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 550'nci maddesine göre tüzel kişiliği haiz, özel hukuk hükümlerine göre yönetilen özel bütçeli bir kamu kurumudur. Kararnamenin Enstitünün gelirlerini düzenleyen 563'üncü maddesi kapsamında gerçek ve tüzel kişilere ücret karşılığında verilen hizmetlerden alınan ücretler, kurumun gelirlerinin önemli bir kısmını teşkil etmektedir.

TSE'nin gerçek ve tüzel kişilere verdiği hizmetlerin ücret tarifesi, ilgili birimlerin önerisi üzerine Yönetim Kurulu tarafından belirlenmekte; bu tarifeye göre verilen bazı hizmetlerin (deney vb.) ücreti peşin olarak, hizmet gerçekleştirilmeden önce, bazı hizmetlerin ücreti (TSE belge ücreti, hizmet yeterlilik belge ücreti, asansör muayene ücreti vb.) ise hizmet yapıldıktan sonra tahsil edilmektedir. Ancak, gerçekleştirildikten sonra ücreti tahsil edilen hizmetlerden bazılarının ücretinin süresinde tahsil edilemediği ve icra ve dava konusu olan alacakların sayısının giderek arttığı görülmektedir.

TSE özel hukuk hükümlerine tabi bir kamu kurumu olduğundan, hizmetlerinden doğan alacaklar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun kapsamında kamu alacağı niteliğinde değildir. Bu nedenle ilgili alacaklar hakkında 2004 sayılı İcra İflas Kanunu kapsamında genel haciz yolu ile icra takibi yapılmaktadır. Alacakların tahsili için açılan icra dosyalarının büyük kısmı yapılan tahsilat neticesinde kapanmaktadır. Ancak 2024 yılı sonu itibarıyla 12.519 adet icra dosyası açık bulunmaktadır.

Kurumda icra dosyalarının takibi için bir birim oluşturulmuş olmakla birlikte, dosya sayısının kurum avukatlarının kapasitesinin çok üzerinde olması nedeniyle kurum dışından çok sayıda avukatla sözleşme yapılmak zorunda kalınmıştır.

Kurumun verdiği hizmetlerin ücretlerinin tamamının peşin tahsil edilememesi, alacakların takibi için önemli bir mesai ve çaba harcanmasını; ayrıca icra masrafı, avukat vekalet ücreti, dava gideri gibi maliyetlerin kurum bütçesine önemli bir ilave yük getirmesini kaçınılmaz kılmıştır. Ayrıca yapılan incelemelerde açık olan icra dosyalarından bazılarında alacağın tahsilinin imkânsız hale gelmiş olduğu, buna rağmen icra dosyalarının yenilenmesi için masraf yapılmaya devam edildiği görülmüştür.

Kendi öz gelirleri ile bütçesinin tamamını oluşturan TSE'nin kapasitesini ve kaynaklarını verimli ve etkin kullanmasını sınırlandıran bu durum, kamu hizmetlerinin fiyatlandırılmasında uyulması gereken temel ilkelere ve buna ilişkin düzenlemelere de aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu İdaresi tarafından açık halde bulunan icra dosyalarının Ulusal Yargı Ağı Projesi üzerinden de incelemelerinin devam ettiği, borçlu firmaların yarısına yakınının iflas veya ticaret sicilinden terkin durumda olduğu ya da firmaya ait hiç bir mal varlığının bulunmadığı; bu nedenle takip konusu alacakların tahsil kabiliyetinin olmadığı ifade edilmiştir. Ancak bu durumda, tahsil imkânı bulunmayan dosyalara yenileme masrafı yapılmaması için ödmeden aciz belgesi alınması işlemlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Cevapta ayrıca 2025 yılı içerisinde, icra takibine başlanmadan önce firmalara gönderilen ihbarnamelere ilişkin tebligatların da elektronik sistem üzerinden gönderilmesi planlandığı ve bu kapsamda firmalar takip sürecine düşmeden kendileri ile iletişime geçilerek icra aşamasından önce tahsilatların sağlanmasının hedeflendiği de ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, ücreti mukabili sunulan hizmet bedellerinin peşin tahsil edilmesini sağlayacak, peşin tahsilinin mümkün ya da uygun olmadığı durumlar için de hizmet bedellerinin belirlenmiş süre içinde tahsilini güvence altına alacak sistem ya da mekanizmaların oluşturularak, hukuken tahsili imkânsız hale gelen alacakların takibinden vazgeçilmesi ve mevcut birikmiş alacakların takip ve tahsiline ilişkin süreçlerin de hızlı ve etkili şekilde işletilmesini sağlayacak tedbirlerin alınması gerekmektedir.

BULGU 2: Verilen Hizmetlerin Karşılığı Olarak Müşteriler Tarafından Yapılan Ücret ve Avans Ödemelerinin Tamamında Kurumsal Tahsilat Sisteminin Kullanılmaması

Hizmet bedellerine ilişkin olarak müşteriler tarafından yapılan ücret ve avans ödemelerinin bir kısmında kurumsal tahsilat sistemi yerine bankadan elektronik fon transferi (EFT) ve havale yönteminin kullanılması nedeniyle kurumun banka hesaplarına çok sayıda hatalı ücret ve avans ödemesi yapıldığı ve buna ilişkin çok sayıda iade işlemi yapılmak zorunda kalındığı tespit edilmiştir.

TSE 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 550'nci maddesine göre tüzel kişiliği haiz, özel hukuk hükümlerine göre yönetilen özel bütçeli bir kamu kurumudur. Kararname'nin Enstitünün gelirlerini düzenleyen 563'üncü maddesi kapsamında gerçek ve tüzel kişilere ücret karşılığında verilen hizmetlerden alınan ücretler, kurumun gelirlerinin önemli bir kısmını teşkil etmektedir.

TSE'nin gerçek ve tüzel kişilere verdiği hizmetlerin ücret tarifesi ilgili birimlerin önerisi üzerine Yönetim Kurulu tarafından belirlenmektedir. Sunulan hizmetlerden yararlanmak isteyen müşteriler başvuru yaptıktan sonra hizmetin türüne göre varsa avans ödemesi yapmakta, hizmet tamamlandıktan sonra fatura bedelinin kalan kısmını ödemekte veya avans ödemesi istenmiyorsa doğrudan hizmetin fatura bedelini ödemektedir.

TSE sunmuş olduğu hizmetlerin karşılığında ücret ve avans tahsilatı yaparken iki yöntem kullanmaktadır:

1-Kurumsal tahsilat sistemi: Fatura bedelleri ve avans tahsil edilirken müşterilerin yapacakları ödemeleri otomatik hale getiren sistemdir. Müşteri ödeme yaparken fatura numarasını veya sipariş numarasını girdiğinde ödeme tutarı ve müşteri bilgisi otomatik olarak çıkmaktadır. Bu sistemde ödemeler müşteri cari hesaplarına banka sistemi üzerinden otomatik olarak kaydedildiği için personele ihtiyaç kalmamaktadır ve personel hatası ortadan kalkmaktadır.

2-Bankadan EFT/havale: Ödeme tutarı ve müşteri bilgisi manuel olarak girilerek kurumun banka hesabına ödeme yapılmaktadır. Yapılan ödemeler müşterilerin cari hesaplarına personel tarafından manuel olarak kaydedilmektedir. Bu yöntemde müşteriler tarafından hatalı veya mükerrer ödeme yapılabilmektedir. Ayrıca personel işlem hatasından dolayı ödemenin yanlış müşterinin cari hesabına kaydedilmesi, ödemelerin açıklama kısmında müşteri

(firma/kişi) bilgisi olmadığı için cari hesap aktarımının yapılamaması gibi sorunlar ortaya çıkmaktadır.

Yapılan incelemelerde müşteriler tarafından avans ve ücret ödemelerinin bir kısmının bankadan EFT ve havale yöntemiyle yapıldığı görülmüştür. Bu yöntemin kullanılması nedeniyle başvuru sahiplerince kurumun banka hesaplarına avans veya fatura bedelinin sehven fazla yatırıldığı, başvuruda bulunmadan avans yatırıldığı, mükerrer ödeme yapıldığı pek çok örnekle karşılaşılmıştır. Dolayısıyla da söz konusu hatalı ödemelerden kaynaklı olarak müşterilere çok fazla sayıda iade işlemi yapılmıştır.

Kamu İdaresi tarafından EFT ve havale sisteminin risklerini ortadan kaldırmak amacıyla kurumsal tahsilat sistemine tam geçişi sağlamak için kurumsal tahsilat projesinin başlatıldığı ifade edilmiştir. Cevapta ayrıca kurumsal tahsilat sistemi ile ilgili olarak EFT ve havale üzerinden tahsilatın sonlandırılarak faturaların tamamen kurumsal tahsilat sistemi üzerinden tahsiline 30.06.2025 tarihinde başlanmasının planlandığı ve avans ödemelerinin faturalar ile eşleştirilmesi konusunda çalışmalar yapıldığı da belirtilmiştir.

Sonuç olarak, kurumsal tahsilat sisteminin tüm hizmet ve avansların tahsilat işlemlerini kapsayacak şekilde uygulamaya geçirilmesinin alacakların takip ve tahsilindeki aksamaları önleyeceği ve kontrol riskini düşük düzeye indireceği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Otomotiv Test Merkezi İçin Tahsis Edilen Taşınmazın Fuzuli Şagiller Tarafından İşgal Edilmesi

TSE tarafından yapılması planlanan Yenişehir Otomotiv Test Merkezi projesinin yapılamadığı, bu amaçla tahsis edilen taşınmazın fuzuli şagiller tarafından işgal edildiği ve işgal üzerine ecrimisil alınarak bu uygulamaya süreklilik kazandırıldığı tespit edilmiştir.

Yenişehir TSE Otomotiv Test Merkezi yapımı için seçilen arazinin sınırları Bakanlar Kurulunun 24.11.2014 tarih ve 2014/7040 sayılı Acele Kamulaştırma Kararı ile belirlenmiştir. Böylece Bursa İli Yenişehir İlçesi sınırları içinde yer alan, 3.236.695,76 m²'si Hazine, 1.121.903,43 m²'si ise TSE mülkiyetinde olan 4.358.599,19 m² yüzölçümlü taşınmaz üzerinde Otomotiv Test Merkezi (Kara Araçları Test Merkezi) projesi ile ilgili olarak gerekli işlemler tamamlanmıştır. Ancak, aradan 10 yıldan fazla bir süre geçmiş olmasına rağmen proje ile ilgili olarak herhangi bir gelişme olmamış, bu amaçla tahsis edilen taşınmaz (arazi) boş kalmıştır. Fiilen boş kalan taşınmazın fuzuli şagiller tarafından işgal edilerek tarımsal faaliyette bulunulduğu tespit edilmiştir.

Yapılan incelemede, fuzuli şagillerin tespiti ve ecrimisil tahsilatı için Yenişehir Kaymakamlığı Milli Emlak Şefliği ile yazışmalar yapıldığı, Hazine adına ecrimisil tahakkuk ettirildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesinde, Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların, gerçek ve tüzel kişiler tarafından işgali üzerine, fuzuli şagilden tespit ve takdir edilecek ecrimisil bedelinin isteneceği, ecrimisil talep edilebilmesi için Hazinenin işgalden dolayı bir zarara uğramış olmasının gerekmediği ve fuzuli şagilin kusurunun aranmadığı, işgal edilen taşınmaz malın idarenin talebi üzerine bulunduğu yer mülki amiri tarafından tahliye ettirilerek idareye teslim edileceği hüküm altına alınmıştır.

Mevzuat hükümlerinden anlaşılabacağı üzere, ecrimisil bir taşınmaz yönetim biçimi olmayıp, idare tarafından taşınmazın üzerine bulunduğu yer mülki amiri tarafından tahliye ettirilmesine yönelik tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Kamu idaresinin mülkiyet veya kullanımında bulunan taşınmazlara yönelik olarak ecrimisil alınarak işgalin devam etmesi ve taşınmazın tahliyesine yönelik hükümlerin uygulanmaması mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Otomotiv Test Merkezi için Hazine arazisi, her türlü hukuki ve maddi sorunların Enstitü tarafından çözülmesi kaydıyla tahsis edilmiştir. Hazine arazisi üzerinde 213.577 m²'lik kısmı için Hazine ve Maliye Bakanlığı ile özel bir Şirket arasında 30 yıl süreli irtifak hakkı sözleşmesi bulunmaktadır. İlgili şirket, irtifak/üst hakkı kamulaştırma kararına karşı dava açmış olup tahsis gereği davada TSE davalı olarak yer almaktadır.

Bulgu konusu husus 2023 yılı denetim raporunda da yer almış, bu konuda 2024 yılında bir gelişme olmamıştır.

Kamu İdaresi tarafından taşınmaz tahliye sürecinin işletilmesi için öncelikle müşterek tapudaki Hazine ile olan ortaklığın giderilmesi için ifraz ve akabinde tevhid işlemlerinin ifası suretiyle bu ortaklığın giderilerek Enstitüye ait kısmın belirlenmesi gerekmekte olduğu ifade edilmiş olup söz konusu ifraz ve tevhid işlemlerinin devam etmekte olduğu belirtilmiştir.

Sonuç olarak Otomotiv Test Merkezinin yapımının gerçekleşmemesi, bu merkez için ayrılan arazinin işgal altında olması ve idarenin aleyhine yüksek miktarda irtifak hakkı davasına konu olması nedeniyle kamulaştırma kararının gözden geçirilmesi, ecrimisilin yönetim biçimine dönüştürülmemesi ve taşınmazın tahliyesi için gerekli tedbirlerin alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Bazı Hizmetlerin Belirlenen Sürelerde Yerine Getirilmemesi Nedeniyle İdari Para Cezası Ödenmesi

TSE'nin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından;

a) Servis olarak yetkilendirildiği akaryakıt ve LPG istasyonlarına ait ölçü aletlerinin muayene hizmetlerini yerine getirirken,

b) A Tipi Muayene Kuruluşu olarak yetkilendirildiği asansör muayene hizmetlerini yerine getirirken,

bazı illerde muayenelerin yapılması sürelerinde gecikmeler yaşandığı tespit edilmiştir.

a) 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu'na göre ölçü aletlerinin muayene, tamir ve ayarları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yetkilendirilen servisler tarafından yapılmakta olup, bu kapsamda 11.10.2019 tarihli ve 30915 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Su Dışındaki Sıvılar İçin Ölçme Sistemleri İle Bazı Ölçü Ve Tartı Aletlerinin Muayene Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin (j) bendinde, Yönetmelik'te geçen "Servis" kavramının; "Ölçü aletlerinin muayenesi ile ilgili işlemleri gerçekleştirmek üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilen Türk Standartları Enstitüsünü (TSE)" ifade ettiği belirtilerek Türk Standartları Enstitüsü, su dışındaki sıvılar için ölçme sistemleri ile bazı ölçü ve tartı aletlerinin muayenesi için servis olarak yetkilendirilmiştir.

3516 sayılı Ölçüler ve Ayarlar Kanunu'nun 15'inci maddesinin (h) bendi ile ölçü aletlerinin muayenelerini veya tamir ve ayarlarını yapmak için Bakanlık tarafından yetkilendirilen servislerin yetki kapsamındaki hizmetlerde ilgili kanun ve yönetmeliklere aykırı faaliyette bulunmaları halinde idari para cezası verileceği düzenlenmiştir.

b) Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akreditasyon alan TSE, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 04.05.2018 tarih ve 30411 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliği'nin 4'üncü maddesinin (c) bendinde tanımlanan A tipi muayene kuruluşu olarak yetkilendirilmiştir. Bu yetkiye istinaden de belediyeler ve belediye sınırları dışında kalan alanlardaki yapılar için il özel idareleri ile protokoller imzalanmıştır.

Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliği'nde ilgili idare ile protokol düzenleme, bünyesinde muayene personeli buundurma, periyodik kontrol yapma, periyodik kontrol sonuçlarının değerlendirilmesi ve bunların sonuçlarının girileceği Bakanlık ile entegre bir veri tabanı oluşturma yetkilendirilen A tipi muayene kuruluşunun yükümlülükleri arasında düzenlenmiştir. Ayrıca Yönetmeliğin "İdari Tedbirler" başlıklı 17'nci maddesinin ilk fıkrasında

ise bu Yönetmeliğe aykırı hareket ettiği belirlenen A tipi muayene kuruluşuna Bakanlık tarafından gerekli idari tedbir veya tedbirlerin uygulanacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde bazı İl Koordinatörlüklerinde gerek akaryakıt ve LPG istasyonlarına ait ölçü aletleri, gerekse asansör muayene hizmetleri yerine getirilirken, personel yetersizliğinden kaynaklanan nedenlerle sürelere uyulamamış olup anılan mevzuat hükümlerine istinaden Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri tarafından idari para cezası uygulandığı görülmüştür.

TSE hizmet ve görevlerini merkez ve taşra teşkilatında 1252 kadrolu ve 1362 diğer (sürekli işçi, sözleşmeli bilişim personeli, inceleme elemanı, heyet üyesi) personel olmak üzere toplam 2614 çalışan ile gerçekleştirmektedir. Kurum, incelemeler esnasında çalışan sayısının, hizmet ve görevlerin yerine getirilmesinde yetersiz kaldığını ve personel sayısının yetersizliği nedeniyle bazı hizmetlerin yerine getirilmesinde gecikmeler yaşandığını ifade etmiştir..

Kamu İdaresi tarafından TSE'nin yürüttüğü ürün, hizmet, personel ve sistem belgelendirme hizmetleri, metroloji ve kalibrasyon hizmetleri ile uygunluk değerlendirme hizmetlerinin yalnızca TSE tarafından verilen tekel niteliğinde hizmetler olmayıp özel sektörle serbest piyasa koşullarında rekabete açık durumda icra edilen hizmetler olduğu ve kamu hukuku süreçlerinden dolayı bu alanlarda çalışan personel istihdamında sınırlamalar ve kısıtlamalar olduğu ifade edilmiştir. İşlerin çok olduğu durumlarda imkanların zorlandığı ve aksamalar olduğu belirtilmiştir.

Sonuç olarak sözü edilen muayene hizmetlerinde idari para cezası kesilmemesi için hizmetlerin süresi içerisinde yapılmasını sağlayacak sayıda personel istihdam edilmesine yönelik önlemlerin alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Gayrimaddi Hak Alımlarında Sermaye Giderleri Yerine Cari Giderler Tertibinden Ödeme Yapılması

İdare tarafından gayrimaddi hak alımlarında 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu eki (E) Cetvelinde belirlenmiş olan tutarı aştığı halde, 06- Sermaye Giderleri tertibi yerine 03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri tertibinden ödeme yapıldığı tespit edilmiştir

31.12.2023 tarihli ve 32416 sayılı Mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan 7489 sayılı 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu eki (E) Cetvelinin 25'inci maddesinde;

“Aşağıda yer alan her bir alım için ihtiyacın nereden ve hangi usulle temin edileceğine bakılmaksızın vergiler dahil olmak üzere;

a) Menkul mal alımlarında 95.000 Türk Lirasını,

b) Gayrimaddi hak alımlarında 75.000 Türk Lirasını,

c) Menkul malların bakım ve onarımlarında 95.000 Türk Lirasını,

d) Gayrimenkullerin bakım ve onarımlarında 207.000 Türk Lirasını,

aşan tutarlar “(03) Mal ve Hizmet Alım Giderleri” tertiplerinden ödenemez. “(06) Sermaye Giderlerine” ilişkin olarak yukarıdaki limitlerin uygulanmasında toplam proje ödeneği esas alınır...” hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen hükümden anlaşılabacağı üzere, menkul mal alımları ile bunların bakım ve onarımlarına, gayrimaddi hak alımlarına ve gayrimenkullerin bakım ve onarımlarına ilişkin gerçekleştirilecek mal ve hizmet alımlarında yukarıda belirtilen limitleri aşan harcamaların 03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri tertibinden karşılanmaması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Kurumun 2024 yılı gayrimaddi hak alımlarında yukarıda bahsedilen parasal sınırlar dikkate alınmadan hatalı tertiplerden ödeme yapıldığı görülmüştür. Söz konusu durum, Kurumun bütçe uygulama tablosu ile bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosunun hatalı sonuç vermesine yol açmaktadır.

Kamu İdaresi tarafından Bütçe Kanunu E Cetvelinde belirlenmiş olan limitlere dikkat edileceği ve söz konusu bulgu ile ilgili olarak Enstitü bünyesinde genelge yayınlanarak tüm harcama birimlerine gerekli uyarı yapıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, parasal sınırları aşan gayrimaddi hak alımlarında ödemelerin 03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri tertipleri yerine 06- Sermaye Giderleri tertiplerinden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Kurumun tapuda kayıtlı taşınmazlarından, tapu kaydı ile mevcut kullanım şekli farklılık gösterenler olmasına rağmen bunların cins tashih işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in “Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinde cins tashihi, binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi olarak tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde; kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınacağı ve kamu idareleri tarafından taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemlerin yapılacağı düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede, idarenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından 22 tanesinin mevcut kullanım şekli ile tapuda yer alan bilgilerinin farklı olduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından tapuda kayıtlı taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilmesi amacıyla, -taşınmazların farklı illerde olması hasebiyle- Emlak İnşaat Müdürlüğüne belirli bir plan oluşturularak cins tashihi işlemlerine başlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilmesi amacıyla cins tashihlerinin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Verilen Hizmetlerin Karşılığı Olarak Müşteriler Tarafından Yapılan Ücret ve Avans Ödemelerinin Tamamında Kurumsal Tahsilat Sisteminin Kullanılmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu husus düzeltilmediğinden 2024 yılında tekrar bulgu yazıldı.
Bazı Hizmetlerin Belirlenen Sürelerde Yerine Getirilmemesi Nedeniyle İdari Para Cezası Ödenmesi	2023	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu husus düzeltilmediğinden 2024 yılında tekrar bulgu yazıldı.
Otomotiv Test Merkezi İçin Tahsis Edilen Taşınmazın Füzuli Şağiller Tarafından İşgal Edilmesi	2023	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu husus düzeltilmediğinden 2024 yılında tekrar bulgu yazıldı.
Bazı Hizmetlere Ait Ücretlerin Tahsil Edilememesi Sonucu Açılan İcra ve Dava Dosya Sayılarının Sürekli Artması	2023	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu husus düzeltilmediğinden 2024 yılında tekrar bulgu yazıldı.